

Studieplan - Fagkurs i samfunnsentreprenørskap 10 studiepoeng

Leverandør: Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB)¹

Innhald

Innleiing	2
Fagleg forankring ved HLB	2
Undervisningsteam.....	2
Prosjektleiar.....	3
Prosjektmedarbeidarar/Medforelesarar	3
Læringsmål.....	4
Fagleg utgangspunkt for kurset: det å kunna ta aktive grep for å forma den positive framtida. 5	
1. Ressursgrunnlaget.....	5
2. Det nyskapande lokalsamfunnet.....	6
3. Aktørar og prosessar i lokalsamfunnsutvikling med spesiell vekt på kommunen som utviklingsaktør.....	6
Omfang.....	7
Opptak	7
Evaluering/eksamen	7
Kursprov	8
Pensum	8

¹ Heimeside: www.hlb.no

Innleiing

Fagkurs i samfunnsentreprenørskap er ein modul med 10 studiepoeng der fokus ligg på identifikasjon og foredling av lokale ressursar (kunnskap, natur, kultur) kombinert med lokal medverknad og mobilisering. Sentrale spørsmål i kurset vert difor:

- Kva er ressursgrunnlaget vårt?
- Kven er dei potensielle aktørane i vidareforedling av dette?
- Korleis kan me samarbeida breitt i denne vidareforedlinga – og kva rolle kan kommunen spela?

Fagleg forankring ved HLB

HLB er ein offentleg godkjend privat høgskule som driv forskning og utvikling samt tilbyr fleksible høgskulestudiar med fokus på landbruk, nærings- og

lokalsamfunnsutvikling. Høgskulen ligg i Rogaland Landbrukspark på Særheim i Klepp kommune, eit av landets fremste kompetansesenter for landbruk og bygdeutvikling.

Høgskulen er organisert som eit samvirkelag, og er eigd av regionale forvaltingsaktørar samt bedrifter og organisasjonar i landbruket, lokalt og regionalt. HLB sin visjon er å vera ein sentral kunnskapsleverandør for levande og livskraftige lokalsamfunn. HLB har som mål å vera Noregs fremste kunnskapsmiljø for bygde- og lokalsamfunnsutvikling.

Fagleg innhald og studiepoeng i Fagkurs for samfunnsentreprenørskap er henta frå HLB sitt årsstudium i Nyskaping (60 stp) og Bachelorstudium i nyskaping og samfunnsutvikling (180 stp). Både studiar er akkrediterte av NOKUT/Kunnskapsdepartementet. Desse to studietilboda er unike i Skandinavia, og er retta spesielt inn mot det å kunna nytta lokal kunnskap og natur- og kulturbaserte ressursar på nye måtar.

Kollektive utviklingsprosessar og nettverksbygging er store og viktige tema ved all undervisning ved HLB, og fagmiljøet har utvikla ein eigen modell for brei lokal mobilisering.

Undervisningsteam

Når det gjeld lokal ressursidentifikasjon og endogene (nedanfrå-og-opp) utviklingsprosessar med brei kollektiv medverknad har HLB eit fagmiljø med høgt internasjonalt nivå. Dette miljøet har vore og er involvert i ei rekkje pågåande nasjonale og internasjonale fou-satsingar

rundt nyvinnande stad- og næringsutvikling. Erfaringar og kunnskap frå dette arbeidet vil koma kursdeltakarar til gode.

Følgjande team – samansett av fagpersonar som alle er involverte i HLB si bachelorutdanning i bygdeutvikling – vil bli nytta i gjennomføringa av kurset:

Prosjektleder

Professor dr.philos. Dag Jørund Lønning, rektor ved HLB. Lønning er sosialantropolog/prosessfilosof og landets einaste professor innanfor nyskaping og bygdeutvikling. Han har ei lang rekke publikasjonar bak seg om lokalsamfunns- og bygdeutvikling, og har arbeidd med fou rundt denne problematikken i 15 år. Han har utvikla fleire praktiske lokalsamfunns- og bygdeutviklingsmodellar som er i aktiv bruk både i inn- og utland.

Lønning er ein mykje nytta innleiar og foredragshaldar både nasjonalt og internasjonalt, og har brei institusjons-, prosjekt- og teamleiarerfaring.

Prosjektmedarbeidarar/Medforelesarar

Førsteamanuensis i bygdeutvikling ved HLB, dr. Rhys Evans. Evans er dr. i kulturgeografi. Han kom til HLB i 2010. Før dette arbeidde han i mange år med identifikasjon og utvikling av rurale ressursar i Storbritannia. Evans har vore med og utvikla modellen ”Asset based rural development”, m.a. med fokus på å kunna omgjera lokale materielle og immaterielle ressursar til økonomiske verdier.

Forskar/høgskulelektor Olav Eggebø. Eggebø er utdanna sosialantropolog frå NTNU og spesialist på migrasjon (by – land). Han arbeider med ei rekkje utviklingsprosjekt ved HLB og underviser i BA nyskaping og samfunnsutvikling.

Seniorforskar Johan Barstad. Barstad er utdanna samfunnsøkonom og lokalsamfunnsplanleggjar. Han har lang erfaring med forskning, utvikling og evaluering knytt til offentlege utviklingsoppgåver. Barstad er ansvarleg for økonomifaga ved HLB.

Forskar Maria Almlie. Almlie er utdanna sosiolog og lokalsamfunnsvitar. Ho er ansvarleg for HLB si nordavdeling i Steigen, og er spesialist på friluftsliv og verdiskaping. Almlie arbeider mykje med utviklingsarbeid i småsamfunn, og tek no ei doktorgrad ved Universitetet i Nordland.

Andre tilsette og samarbeidspartnerar ved HLB kan bli nytta til enkeltforelesingar og i samband med gjennomføring av eksamen.

Læringsmål

Studiet skal gje opplæring grunnleggjande innføring i *utviklingskompetanse*.

Utviklingskompetanse er gjort til offisielt læremål ved HLB og gjennomsyrrar alle studietilboda våre. Utviklingskompetanse dreier seg om å kunna identifisera nyskapings- og handlingsrom både hos ein sjølv og i eigne omgivnader, og er ein kunnskapingsmodell som heile tida søker å gjera teori relevant for praktisk handling.

I praksis handlar dette gjerne om å læra opp ei evne til å kunna sjå det nye og potensielle i lokalsamfunnet sine ressursar (sjå det eksisterande med nye auge), kunna identifisera ressursane og vidareutvikla desse som enkeltaktør og/eller i nettverk saman med andre.

Oppbygging av utviklingskompetanse er såleis ei overordna målsetjing med kunnskapsformidling i kurset. Student/kursdeltakar skal få grunnleggjande kunnskap om

- a) identifisering og vidareutvikling av lokale/regionale ressursar (kunnskap, natur, kultur),
- b) nyskaping og korleis slik aktivitet kan stimulerast og støttast,
- c) strategiar, modellar og suksessfaktorar i lokal/regional samskaping og mobilisering (med vekt på kommunen si rolle).

Alle tema vil vera bygde opp som eit samspel mellom relevant teori og konkrete strategiar og metodar for lokal mobilisering og stad/næringsutvikling. Tematisk skal det vera ein naturleg samanheng i kurset der studenten gradvis skal verta i stand til å kunna setja eigen stad og denne sine ressursar inn i ei utviklings- og framtidsorientert ramme.

Det skal elles leggjast til rette for at lokale og regionale erfaringar frå Numedal og komparative erfaringar frå andre stader i landet eller frå andre land kan drøftast med basis i kunnskapen som vert formidla gjennom kurset. Dette samspelet mellom teori og relevant praksis/erfaring vil og bli lagt inn i eksamensform.

Både dømebruk, undervisnings- og eksamensform skal skreddarsyast for å gje størst mogleg relevans og nytte for studentane.

Fagleg utgangspunkt for kurset: det å kunna ta aktive grep for å forma den positive framtida

Me lever i ei tid med store handlingsrom, både på individuelt og kollektivt nivå. Dette gjeld og i lokalsamfunnet vårt. Samstundes kan handlingsrom berre gå frå å vera potensielle til faktiske dersom dei vert identifiserte og/eller gripne. Utviklingsarbeid handlar om aktive grep for å utvikla framtidsrom for lokalsamfunnet. Det motsette, passivitet, vil i ei globaliserande tid oftast medføra at me i aukande grad vert påverka av straumdrag og uttrykk som er utforma i sosiale og kulturelle miljø som liknar lite på våre og som difor i liten grad har rom for våre stadlege verdiar.

I dette spenningsfeltet mellom *det å verdiskapa versus det å bli verdiskapt*² vil framtida for mange lokalsamfunn i Numedal bli definert. Positiv utvikling for mitt lokalsamfunn handlar om aktiv handling i notid – handling for å sikra at staden sin kunnskap, natur og kultur får nye uttrykk, uttrykk som kan skapa brei interesse, engasjement og deltaking.

Lokalsamfunnsutvikling handlar difor om å kunna finna rom i samtid og framtid for vår stad og denne sitt mangfelte verdigrunnlag. Samstundes er det å kunna sjå med nye auge på eige ressursgrunnlag – og å kunna utvikla dette saman i aktørfelleskap og nettverk – svært kunnskapskrevjande.

I Fagkurs i samfunnsentreprenørskap vil me gje ei grunnleggjande innføring i teoriar, metodar og strategiar for korleis potensielt effektive og vellukka lokalutviklingsprosjekt kan etablerast. Kurset utgjer 10 studiepoeng og er delt i tre ulike men likevel overlappende emne. Kvart emne vil bli grundig presentert på ei samling over to dagar. Samla tid for undervisning og kollektiv drøfting utgjer 42 skuletimar.

Oversyn over samlingar/emne:

1. Ressursgrunnlaget.

- Kva er lokalsamfunnet sitt ressursgrunnlag, og korleis identifiserer me dette?
- Korleis utviklar me ressursane våre vidare i samsvar med relevante opningar i samtida?

Under dette emnet vil studentane bli kjende med ulike typar metodiske/strategiske tilnærmingar til det å kunna få auge på og identifisera lokale ressursar (naturlege, sosiale,

² Sjå Lønning, Dag Jørund: *Å verdiskapa eller bli verdiskapt?* Kronikk Bergens Tidende 06.02.11

kulturelle). Sentralt står kulturøkonomiske og fellesskapsorienterte tilnærmingar (utvikla av Dag Jørund Lønning gjennom 15 års arbeid med lokalsamfunnsutvikling).

Formidlingsteknikkar for det lokale ressursgrunnlaget – m.a. interpretasjon – vil og bli introduserte.

Dette emnet vil og gje ei grunninnføring i forholdet mellom det lokale og det globale og korleis lokalsamfunnet kan gjera seg nytte av sentrale straumdrag i tida.

Emnet er bygd rundt 10 timar undervisning og 4 timar diskusjon/gruppearbeid.

2. Det nyskapande lokalsamfunnet.

- Kva er kreativitet og nyskaping og korleis kan slike prosessar identifiserast og støttast?
- Kva kjenneteiknar eit nyskapande lokalsamfunn?
- Kva er fellesskaping og korleis går me fram for å få breiast mogleg lokal mobilisering og medverknad?

Under dette emnet vil studenten/kursdeltakaren få kunnskap om kva som motiverer til nyskaping basert på lokalsamfunnet sine felles resursar – og korleis slike prosessar mest effektivt kan støttast. Korleis kan me etablera lokale system som fangar opp nyskaparar og eldsjeler og trekkjer desse med i prosessar som kan koma alle til gode?

Det vil bli spesielt lagt vekt på å formidla modellar og strategiar for effektiv og brei lokal mobilisering rundt felles tema – modellar som har vore prøvd ut i mange ulike lokalsamfunn over lengre tid. Studentane vil og få ei innføring i såkalla ”ressursbasert lokalsamfunnsutvikling”, utvikla m.a. av Rhys Evans gjennom arbeid i Skottland, Wales og England.

Emnet er bygd rundt 10 timar undervisning og 4 timar diskusjon/gruppearbeid.

3. Aktørar og prosessar i lokalsamfunnsutvikling.

- Kven er naudsynte og/eller moglege aktørar i vellukka lokale utviklingsprosjekt?

- Kva rolle kan kommunen spela som utviklingsaktør og/eller eventuell igangsetjar/motivator?
- Korleis planleggja og etablera ein økonomisk, sosialt og kulturelt berekraftig utviklingsprosess?

Dette emnet handlar om aktørar, verkemiddel og prosessar i lokalsamfunnsplanlegging. Kva er det mest fruktbare samspelet mellom aktørane? Ein vil og gå tett inn på det å etablera ein lokalsamfunnsutviklingsprosess – på suksesskriteriar, prosjektleiarrolle og modellar for mobilisering og medverknad.

Emnet er bygd rundt 10 timar undervisning og 4 timar diskusjon/gruppearbeid.

Omfang

Kurset gjev 10 studiepoeng og består av om lag 42 undervisningstimar, rettleiing og gjennomføring av skriftleg eksamen.

Opptak

Opptak skjer på basis av studiekompetanse eller realkompetanse. I høve sistnemnde opptaksform praktiserer HLB eit offentleg godkjent system der det kan søkjast opptak tufta på realkompetanse etter fylte 25 år. Praksis innanfor verkemiddelapparat eller liknande vil kunna gje opptak i dette tilfellet.

Søknad om opptak vert skriven på søknadsskjema som ligg ute på HLB sine nettsider.

Evaluering/eksamen

Eksamen består av ei skriftleg heimeoppgåve der studentane – i grupper – skal nytta kursmateriellet i ei drøftinga av eit pågåande eller tenkt lokalsamfunnsutviklingsprosjekt i eigen kommune.

Studentane møtest til ei felles munnleg presentasjon av oppgåvene. Presentasjonen inngår i samla karakter.

Det vert gjevne bokstavkarakterar frå A til E (F er stryk).

Kursbevis

Studentane får formelle kursbevis på gjennomført Fagkurs i samfunnsentreprenørskap.

Kursbevis er påført tal studiepoeng, eksamensresultat og logo frå HLB. Kursbevis er underskrive av HLB sin rektor.

Eventuelle kursdeltakarar utan rett til opptak (studiekompetanse eller realkompetanse) vil få eige prov på gjennomført fagkurs utan påskrift om eksamen og studiepoeng.